

*Správa z monitoringu médií so špeciálnym zameraním
na prejavy rasizmu, xenofóbie a antisemitizmu
za rok 2010*

**Správa monitoringu médií so špeciálnym zameraním
na prejavy rasizmu, xenofóbie a antisemitizmu
za rok 2010**

V súvislosti s úlohou strediska zhromažďovať a na požiadanie poskytovať informácie o rasizme, xenofóbii a antisemitizme, mapujeme dianie v oblasti extrémizmu na Slovensku prostredníctvom každodenného monitoringu médií od roku 2008. Mapovanie slovenskej mediálnej scény v tejto oblasti je zaujímavým zdrojom informácií o prejavoch uvedených fenoménov v slovenskej spoločnosti v danom období. Zároveň poskytuje materiál pre analýzu spôsobu, akým sa informácie tohto typu v médiách prezentujú, a teda či poskytujú médiá na Slovensku vyvážené a korektné informácie o prejavoch rasizmu, xenofóbie a antisemitizmu u nás.

Metodika zberu dát sa vyvíja v nadväznosti na skúsenosti s monitoringom, pričom metodika použitá pri spracovaní dát roka 2010 je totožná s metodikou použitou v predošlých rokoch. Jednotkou sledovaného súboru je každá informácia (v ďalšom texte správa), teda mediálny výstup – článok alebo prepis relácie, ktorá sa slovom alebo písmom týka prejavov rasizmu, xenofóbie, antisemitizmu a extrémizmu

Výber vzorky sledovaných médií a jednotlivých relácií v elektronických, resp. článkov v printových médiách uskutočňovala na základe kľúčových slov do septembra 2010 agentúra SITA a od septembra 2010 agentúra STORIN. Zoznam monitorovaných médií a kľúčových slov pozri v prílohe č. 1 a 2.

Dáta získané v rámci tohto monitoringu boli podrobené predovšetkým kvantitatívnej analýze; teda tak ako v minulom období sledoval sa predovšetkým celkový výskyt relevantných správ, ich početnosť v rámci stanovených kategórií, ako aj ich komparácia s predchádzajúcimi obdobiami. Zároveň sa sledoval obsah spracúvaných dát s cieľom vytvorenia stručného chronologického prehľadu udalostí súvisiacich so sledovanou oblasťou, pričom tam, kde to bolo možné posúdiť, aj spôsob, korektnosť či vyváženosť spracovaných správ.

Vzhľadom na skutočnosť, že extrémizmus sa v súčasnosti v podmienkach SR spája, prípadne prelína s rasizmom, xenofóbiou a antisemitizmom, pričom v médiách sa často pojem extrémizmus používa ako synonymum týchto pojmov, získané dáta – správy týkajúce sa týchto javov boli v rámci monitoringu roztriedené do niekoľkých kategórií s použitím pojmu

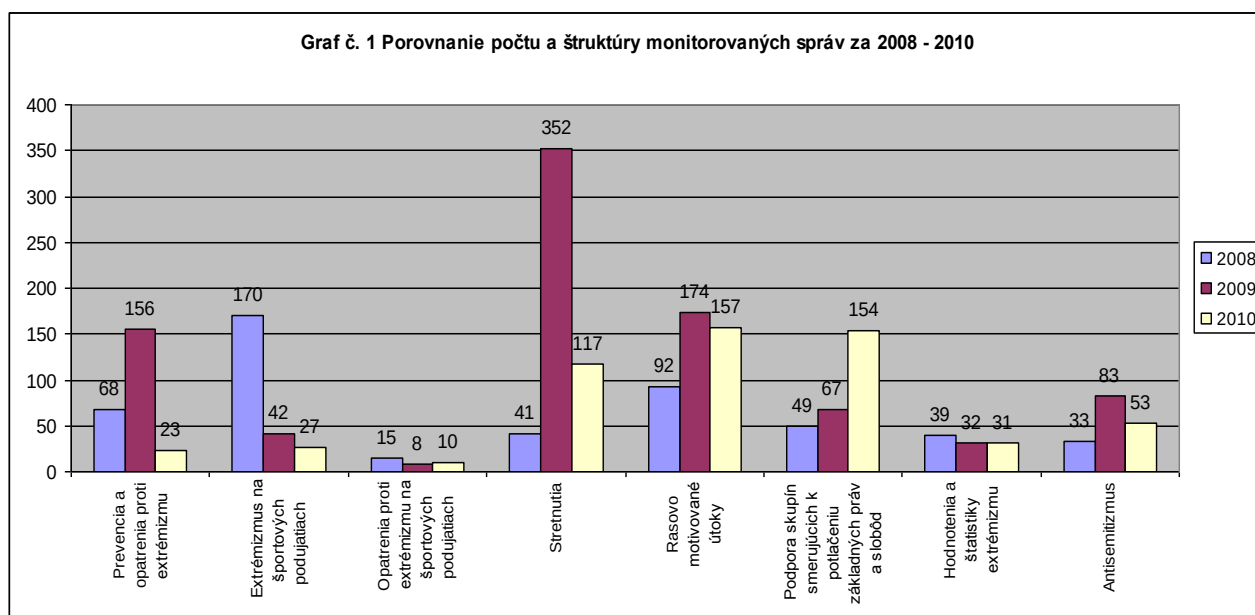
extrémizmus. Tak ako v predchádzajúcom sledovanom období, sú v sledovanom súbore správ všetky články alebo prepisy relácií, ktoré sa akýmkoľvek spôsobom týkajú extrémizmu, teda aj správy vzťahujúce sa na boj proti extrémizmu a jeho predchádzaniu. Tieto boli zaradené do kategórií *Prevenencia a opatrenia proti extrémizmu*, *Opatrenia proti extrémizmu na športových podujatiach* a *Hodnotenia a štatistiky extrémizmu*.

Správy sú ďalej diferencované podľa najčastejšie sa vyskytujúcich typov prejavov extrémizmu v SR, teda prejavy podpory a propagácie skupín smerujúcich k potlačeniu základných práv a slobôd, hanobenia národa, rasy a presvedčenia a podnecovania k národnostnej, rasovej a etnickej nenávisti a prejavy diváckeho násilia, často v kombinácii s predchádzajúcimi javmi. Správy súvisiace s týmto kontextom boli zaradené do kategórií *Extrémizmus na športových podujatiach*, *Prejavy extrémizmu – rasovo motivované útoky*, *Prejavy extrémizmu – stretnutia* a *Prejavy extrémizmu – podpora skupín smerujúcich k potlačeniu základných práv a slobôd*. Do samostatnej kategórie *Antisemitizmus* boli (tak ako predchádzajúce roky) zaradené mediálne výstupy – správy, ktoré sa týkajú antisemitizmu v historických súvislostiach, edukačných a kultúrnych aktivít zameraných na prevenciu antisemitizmu a káuz spojených s verbálnymi prejavmi antisemitizmu a s obviňovaním z antisemitizmu. Uvedená štruktúra mediálnych výstupov – správ umožňuje v súčasnosti dostatočne diferencovane pokryť mediálny diskurz v danej problematike v celej jeho šírke, pričom je možné, že vývoj v mediálnej reflexii v danej oblasti si v budúcnosti vyžiada ďalšiu špecifikáciu kategórií monitorovaných správ.

1. Porovnanie počtu a štruktúry monitorovaných správ za roky 2008 – 2010

Tabuľka č.1 Počet a štruktúra správ týkajúcich sa extrémizmu za roky 2008 – 2010

Kategórie monitoringu / časové obdobie	2008	2009	2010
<i>Prevenčia a opatrenia proti extrémizmu</i>	68	156	23
<i>Extrémizmus na športových podujatiach</i>	170	42	27
<i>Opatrenia proti extrémizmu na športových podujatiach</i>	15	8	10
<i>Stretnutia</i>	41	352	117
<i>Rasovo motivované útoky</i>	92	174	157
<i>Podpora skupín smerujúcich k potlačeniu základných práv a slobôd</i>	49	67	154
<i>Hodnotenia a štatistiky extrémizmu</i>	39	32	31
<i>Antisemitizmus</i>	33	83	53
Spolu	507	914	572

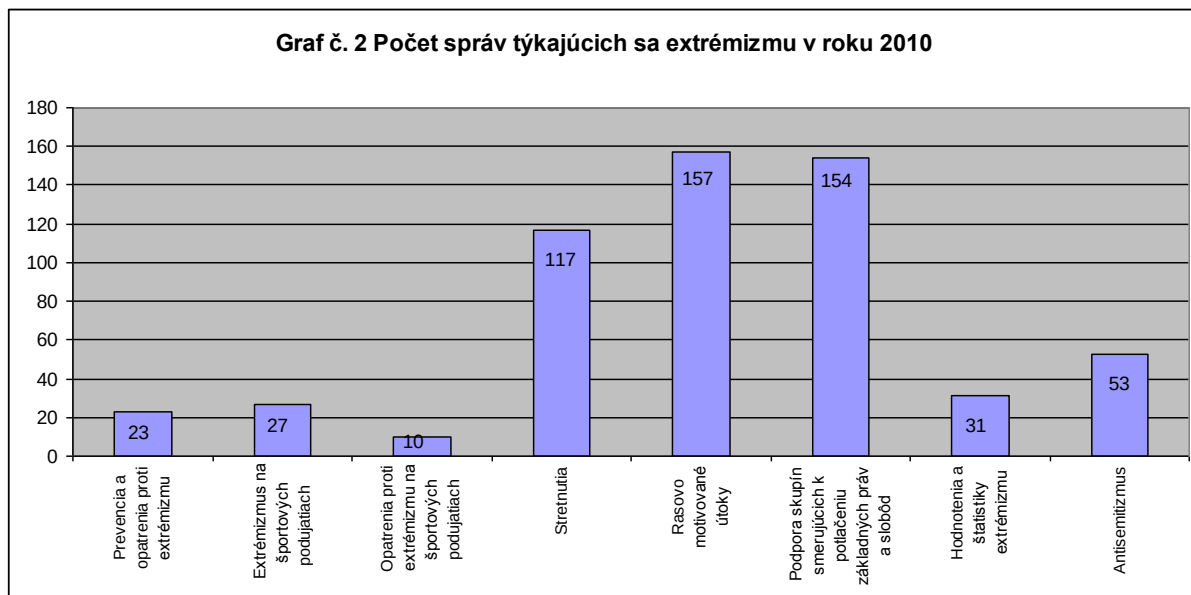
Kým v oblasti extrémizmu v roku 2008 v médiách najviac rezonovala téma extrémizmu na športových podujatiach, predovšetkým v súvislosti s futbalovým zápasom DAC Dunajská Streda – ŠK Slovan Bratislava 1. novembra 2008, ktorá rozvírila už tak vzrastajúce napätie slovensko-maďarských vzťahov v tom období, v roku 2009 to bola téma týkajúca sa zhromaždení neonacistov, a to najmä v Šarišských Michaľanoch 8. 8. 2009, ktoré odštartovalo šnúru ďalších protirómskych stretnutí v iných mestách Slovenska. Média v roku 2010 najväčšiu pozornosť zo všetkých nami skúmaných javov venovali útokom neonacistov, a najmä v kontexte útočných protestov namierených proti účastníkom prvého ročníka

dúhového pochodu Pride v Bratislave. Veľký záujem médií vzbudila v minulom roku aj predvolebná bilbordová kampaň Slovenskej národnej strany do parlamentných volieb, ktorej charakter možno označiť za zneužitie slobody prejavu.

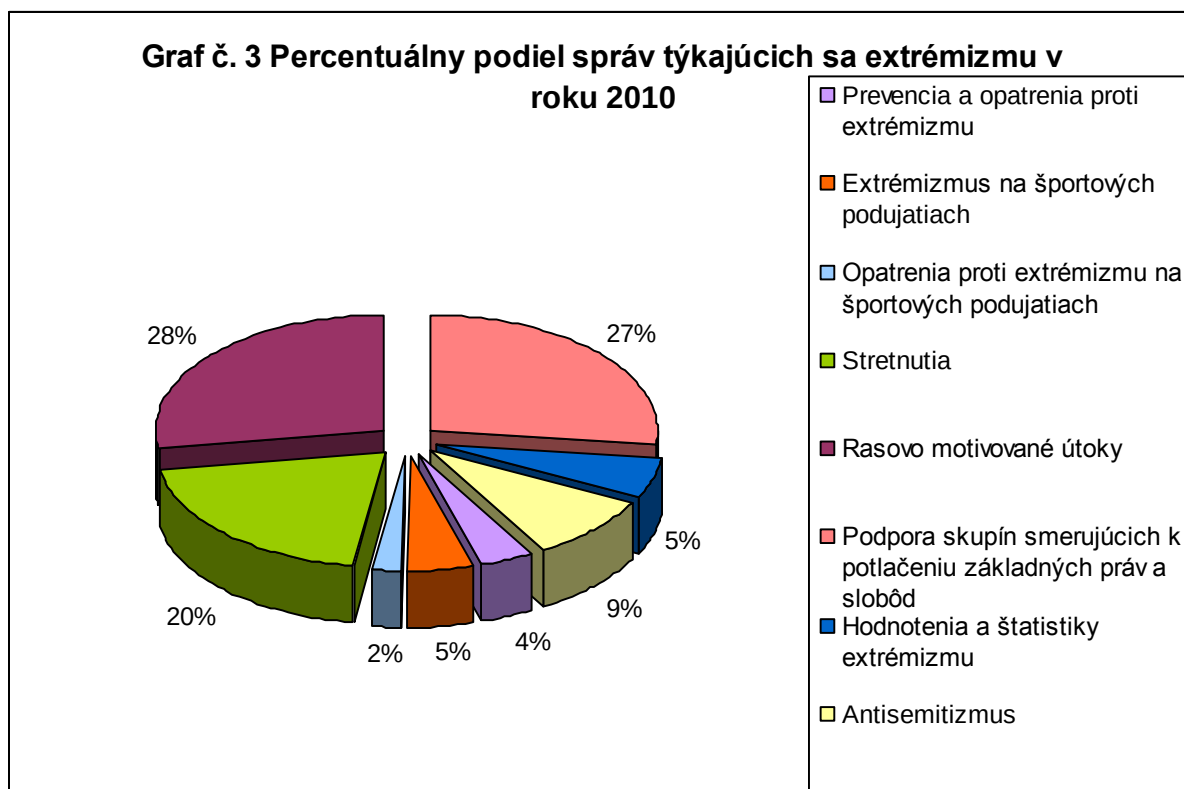
2. Celkový počet a štruktúra monitorovaných správ v roku 2010

V monitoringu médií sme v období od 1. 1. 2010 – 31. 12. 2010 zaznamenali 572 správ týkajúcich sa javov súvisiacich s extrémizmom. Počet mediálnych správ týkajúcich sa nami skúmaných jednotlivých oblastí extrémizmu predstavuje nasledujúca tabuľka a graf.

Kategórie monitoringu / časové obdobie	2010
<i>Rasovo motivované útoky</i>	157
<i>Podpora skupín smerujúcich k potlačeniu základných práv a slobôd</i>	154
<i>Stretnutia</i>	117
<i>Antisemitizmus</i>	53
<i>Hodnotenia a štatistiky extrémizmu</i>	31
<i>Extrémizmus na športových podujatiach</i>	27
<i>Prevenencia a opatrenia proti extrémizmu</i>	23
<i>Opatrenia proti extrémizmu na športových podujatiach</i>	10
Spolu	572

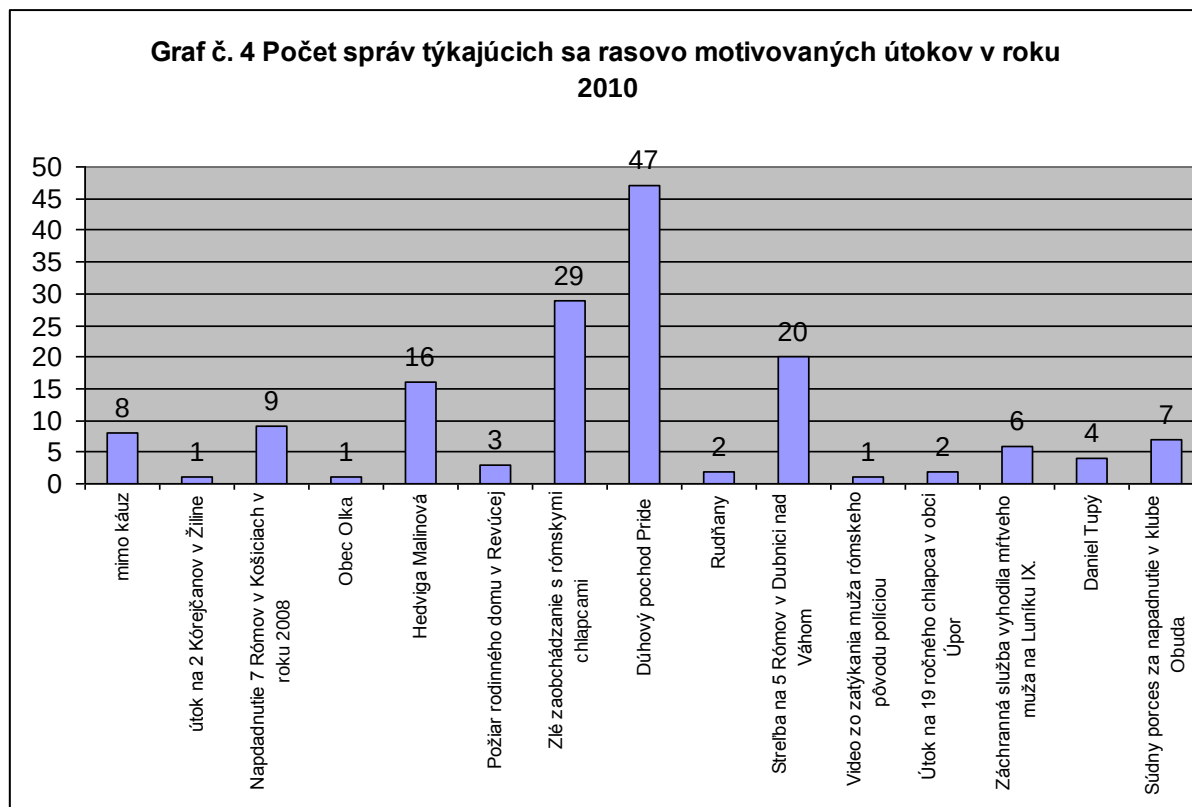

Správy týkajúce sa rasovo motivovaných útokov predstavovali 28 % podiel monitorovaných správ, a teda boli najčastejšie rezonujúcou témou v roku 2010. Udalosti súvisiace s podporou skupín smerujúcich k potlačeniu základných práv a slobôd mali 27 % zastúpenie. Stretnutia neonacistov predstavovali s 20% tretiu najčastejšiu oblasť záujmu médií v minulom roku. Menej vyskytujúcimi sa témami boli antisemitizmus s 9 %, opatrenia proti extrémizmu na športových podujatiach s 5% rovnako ako celkové hodnotenia a štatistiky extrémizmu s 5%, prevencia a opatrenia proti extrémizmu so 4% a opatrenia proti extrémizmu na športových podujatiach 2 %.

3. Rasovo motivované útoky

V tejto časti sa pokúsime priblížiť chronologický sled rasovo motivovaných útokov, ktoré sme prostredníctvom médií zaznamenali v roku 2010. Okrem rasových útokov alebo útokov, u ktorých nemožno jednoznačne vylúčiť rasový motív, a stali sa v priebehu roku 2010, sme monitorovali aj priebeh vyšetřovania útokov z predchádzajúcich období, ktorých vyšetřovanie pokračovalo aj v roku 2010.

13. 2. 2010 prišlo k fyzickému i verbálnemu útoku 20 ročného útočníka na dvoch Kórejčanov na Štefánikovej ulici v Žiline. Podľa článku muž dvojicu urážal pričom narážal na farbu ich pleti a udieral ich päťami. Polícia podľa mediálnej správy posúdila útok ako priestupok. Napadnutí muži na polícii odmietli vypovedať (Noviny Slovakia z 19. 2. 2010).

20. 4. 2010 podľa mediálnej správy v obci Olka páchatelia v noci nastriekali na tri budovy znaky pripomínajúce hákové kríže a do domov obyvateľov hádzali kamene (TV JOJ, krimi noviny 21.4.2010).

20. 4. 2010 na Okresnom súde Košice II pokračovalo hlavné pojednávanie so štyrmi mužmi a jednou ženou, obžalovaných z výtržníctva a hanobenia národa, rasy a presvedčenia, keď v septembri 2008 na zastávke MHD v Košiciach napadli siedmich Rómov.

1. 5. 2010 v časti obce Revúca neznámy páchateľ v noci okolo 2.00 hodiny hodil na vchodové dvere domu, v ktorom bývajú Rómovia, zapálenú fľašu naplnenú acetónom a benzínom. V dome bolo toho času 9 ľudí vrátane detí. Majiteľovi domu sa požiar podarilo včas uhasiť. Podľa dovtedajších zistení polície prípad nebol rasovo motivovaný.

12. 5. 2010 podala Generálna prokuratúra obžalobu na desať policajtov v prípade týrania šiestich maloletých chlapcov.

17. 5. 2010 psychiater Jozef Hašto, ktorý sa zaoberal prípadom Hedvigy Malinovej, adresoval otvorený list vtedajšiemu ministrovi vnútra Róbertovi Kaliňákovi, ktorý 5. mája 2010 pre denník SME uviedol, že policajné vyšetrowanie v prípade napadnutia Hedvigy Malinovej v roku 2006 je uzavreté, s tým, že skutok sa nestal.

22. 5. 2010 vtrhli maskovaní lupiči do dvoch bytov v Rudňanoch. Domácich zbili a okradli. Podľa dovtedajších zistení nebolo jasné, či išlo o rasovo motivovaný útok, alebo vyrovnávanie si účtov úžery.

22. 5. 2010 na Hviezdoslavovom námestí v Bratislave počas prvého stretnutia približne 500 účastníkov dúhového pochodu Pride za práva sexuálnych menšín prišlo k niekoľkým napadnutiam zo strany príslušníkov neonacistických hnutí. Hodený kameň tesne minul rakúsku europoslankyňu Ulrike Lunacek počas jej príhovoru na pódiu. Odporcovia pochodu hodili medzi zúčastnených slzný plyn, našťastie k vážnejším zraneniam účastníkov dúhového pochodu neprišlo. Z dôvodu bezpečnosti sa dúhový pochod nakoniec na odporúčenie polície nekonal. Okolo 17.00 hodiny niekoľko účastníkov pochodu pokračovalo cez most SNP smerom do petržalského Propeleru. Na moste prišlo k stretu radikálnych extrémistov s políciou. Polícia celkovo zatkla 29 agresorov. Organizácie hájace práva sexuálnych menšín vyjadrili kritiku k výroku vtedajšieho vicepremiéra pre ľudské práva a menšiny Dušana Čaploviča, ktorý vyhlásil, že takéto spoločensky citlivé témy si vyžadujú toleranciu z oboch strán, ako aj k výroku vtedajšieho ministra vnútra Roberta Kaliňáka, ktorý odporučil občanom najímať si na verejné zhromaždenia súkromnú ochranu. Prácu polície označili organizácie, najmä spočiatku, ako pasívnu.

6. 6. 2010 v Dubnici nad Váhom 57 ročný muž pred svojim domom strel'al na skupinu mladých Rómov, ktorí od obyvateľov domov zbierali šrot do zberu. Incidentu predchádzala strel'ba do zeme a urážky. Muž zranil piatich ľudí. Dvaja muži vo veku 22 a 14 rokov boli po ošetrení poslaní z nemocnice domov, ďalší dvaja vo veku 28 a 20 rokov boli so zraneniami kolena hospitalizovaní v nemocnici a 13 ročné dievča so zranením hlavy. Policajti muža zadržali, a vyšetrowateľ začal voči nemu trestné stíhanie vo veci ublíženia na zdraví a výtržníctva.

17. 6. 2010 Okresný súd Košice II ukončil dokazovanie v prípade útoku na skupinu siedmich Rómov v septembri 2008 na zastávke MHD v Košiciach.

21. 6. 2010 uznal Okresný súd Košice II vinnými štyroch mužov a jednu ženu z hanobenia národa, rasy a presvedčenia a výtržníctva. Na vyhlásení rozsudku bol z obžalovaných len Ivan Slobodník., ktorý sa proti rozsudku odvolal a ktorý bol v čase vyhlásenia rozsudku už vo väzbe z dôvodu hlásania nacistických hesiel v pohostinstve v Košiciach v októbri 2009. Ivan Slobodník a Karol Mikolaj už boli právoplatne odsúdení za to, že v apríli 2008 verbálne napadli v centre Košíc basketbalistku afroameričanku Denise Wilsonovú. Karol Mikolaj za napadnutie Denise Wilsonovej dostal podmienený trest, Ivan Slobodník si odsedel časť 17-mesačného trestu. V máji 2009 bol podmienne prepustený.

11. 7. 2010 sprístupnil elektronický denník pluska.sk náhodne natočené video z policajného zatýkania muža rómskeho pôvodu. Aj napriek tomu, že muž pri zatýkaní kládol odpor, bol spôsob zatýkania neadekvátny; trval asi 7 minút. Potom čo sa mu podarilo z auta počas odvozu vyskočiť sa ho podarilo policajtom za pomoci okoloidúceho opäť zatknúť. Video má hanlivý názov „*zatýkanie cigána*“.(pluska.sk zo dňa 11.7. 2010).

28. 7. 2010 medzi obcami Úpor a Stanča v okrese Trebišov prišlo k doboďaniu 19 ročného chlapca 13 bodnými ranami. K útoku na mladého Róma a jeho priateľku, ktorej sa podarilo ujsť, prišlo neskoro večer pred pohostinstvom v Úpore. Chlapec sa domov, čo bolo asi 150 m od miesta útoku, doplazel, odkiaľ ho previezli do nemocnice. Polícia začala vyšetrovanie vo veci pre zločin vraždy. Obyvatelia zo strachu báli uviesť možných podozrivých.

21. 10. 2010 Generálny prokurátor Dobroslav Trnka vo Výbore pre ľudské práva NR SR priznal, že pri vyšetrovaní prípadu Hedvigy Malinovej prišlo k istým pochybeniam. Prípado Hedvigy Malinovej, ktorá je obvinená z krivej výpovede je na Generálnej prokuratúre, ktorá rozhodnutie odkladá s odôvodnením, že znalecký posudok nie je dopracovaný, pretože neobsahoval všetku zdravotnú dokumentáciu.

11. 9. 2010 privolaní záchranári chorého 53 ročného muža z Luníka IX potom, čo v sanitke pri prevoze z domu do nemocnice zomrel, vyložili opäť pred jeho domom.

8. 10. 2010 Okresný súd Košice II predbežne prerokoval obžalobu desiatich policajtov obvinených zo šikanovania šiestich maloletých rómskych chlapcov, ku ktorému prišlo 21. 3. 2009 na policajnej stanici Košice - Juh. Sú obžalovaní zo spáchania zločinu zneužívania právomoci verejného činiteľa a štyria aj zo zločinu vydierania. Prokurátor aj všetci obvinení vyhlásili, že nemajú záujem o uzavretie dohody o vine a treste.

4. 11. 2010 si piate výročie zavraždenia študenta Daniela Tupého na Tyršovom námestí v Bratislave prišlo pripomenúť niekoľko desiatok ľudí. Minister vnútra SR pre médiá uviedol,

že vyšetovanie prípadu aj napriek zrušeniu špecializovaného tímu pokračuje a zaoberá sa ním Úrad boja proti organizovanej kriminalite.

5. 11. 2010 na okresnom súde v Košiciach II. začal súdny proces s desiatimi policajtmi obvinenými zo šikanovania šiestich maloletých rómskych chlapcov. Všetci obvinení policajti na súde tvrdili, že sú nevinní, a odmietli vypovedať.

8. 12. 2010 predstavila autorka Mária Vrabcová svoju knihu Hedviga, ktorou sa snažila zmapovať túto kauzu z pohľadu Hedvigy Malinovej, psychiatra Jozefa Hašta a jej advokáta Romana Kvasnicu.

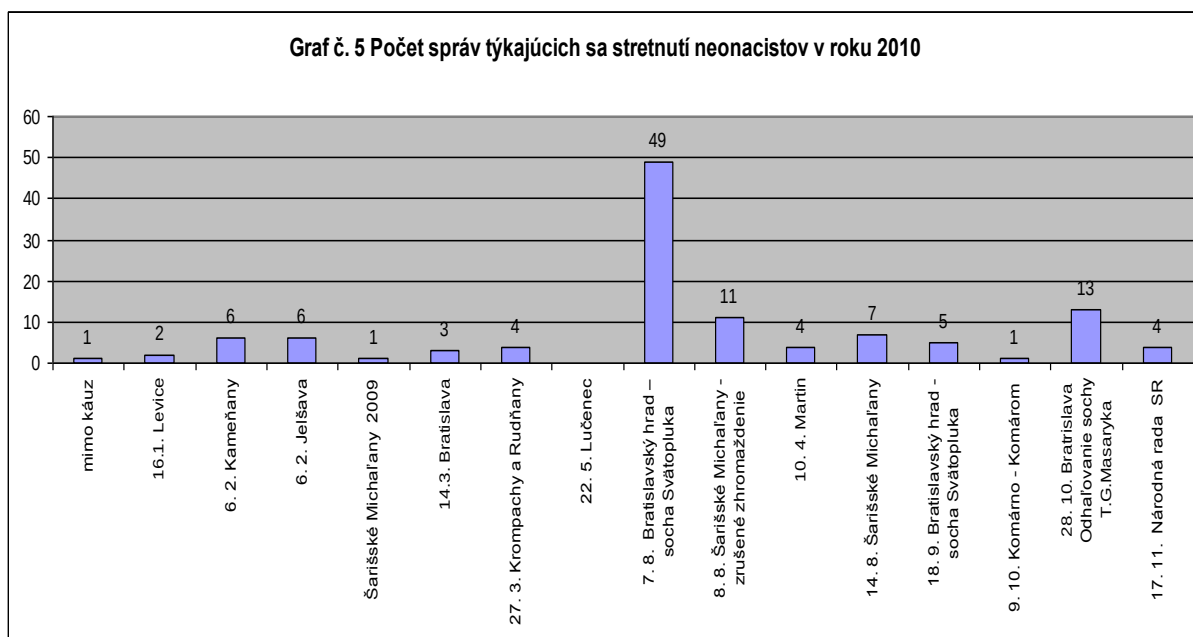
14. 12. 2010 Okresný súd v Bratislave začal pojednávanie s hercom Rastislavom R., ktorý je spolu s Drahomírom Č. obžalovaný z výtržníctva a propagácie fašizmu za to, že v júli 2008 napadli a rasisticky urážali zákazníkov hudobného klubu Obluda. Herec odmietol na súde vypovedať. Hlavné pojednávanie bolo pôvodne vytýčené na 18. 11. 2010, ale na požiadanie jedného z obhajcov obžalovaných bolo odročené.

Okrem jednotlivých káuz sme monitorovali aj správy, ktoré sa rasovo motivovaných útokov týkali všeobecne. Podpredseda vlády SR pre ľudské práva a národnostné menšiny Rudolf Chmel tesne po svojom nástupe do funkcie pre médiá uviedol, že má v úmysle vypracovať v najbližšom období audit káuz Hedvigy Malinovej a zlého zaobchádzania polície na jednom z košických oddelení s maloletými rómskymi chlapcami v roku 2009.

Článok denníka SME z 5. 3. 2010 uviedol, že podľa vyjadrení Vysokej komisárky OSN pre ľudské práva sa diskriminácia Rómov na Slovenku a v Čechách zhoršuje, pričom Rómovia sú vystavení rasizmu a rasistickým útokom.

4. Stretnutia extrémistov

Kým v roku 2009 bola téma stretnutí extrémistov s 352 zaznamenanými správami aj vzhľadom na vysoký počet protirómskych stretnutí najmedializovanejšou zo všetkých nami skúmaných tém, v roku 2010 sme v tejto oblasti zaznamenali 117 mediálnych správ pričom najväčšiu pozornosť venovali médiá stretnutiu stúpcov Slovenskej pospolitosti pri soche Svätopluka na Bratislavskom Hrade, ktoré sa konalo 7. 8. 2010. Okrem toho sme prostredníctvom médií monitorovali stretnutia Slovenskej pospolitosti aj v roku 2010, ktoré svojim charakterom pripomínali politickú agitáciu Mariána Kotlebu pre nadchádzajúce parlamentné voľby.

16. 1. 2010 sa konalo stretnutie približne päťsto sympatizantov Slovenskej pospolitosti v Leviciach, ktorí protestovali pod zámienkou silvestrovského vyčíňania Rómov z osady Domky pri Kozárovciach a tiež poukázania na nečinnosť polície. Na stretnutie dohliadala polícia a skončilo sa bez vážnejších incidentov.

6. 2. 2010 na futbalovom štadióne v Jelšave sa stretlo približne 200 sympatizantov Mariána Kotlebu, tiež s cieľom poukázania na vzrastajúcu kriminalitu a nečinnosť polície.

6. 2. 2010 popoludní pokračovalo stretnutie v Kameňanoch, kde sa taktiež zhromaždilo okolo 200 sympatizantov Mariána Kotlebu. Rómovia z obce Kameňany sa domnievali, že stretnutie zorganizovala starostka obce, a začali proti nej spisovať petíciu. Starostka však takéto obvinenie odmietla.

14. 3. 2010 v deň 71.výročia vzniku Slovenského štátu sa v Bratislave na Hodžovom námestí stretlo približne 500 sympatizantov fašistického režimu, ktorí po skončení zhromaždenia pochodovali na Martinský cintorín uctiť si pamiatku Jozefa Tisza. Pri tejto príležitosti na Hodžovom námestí ohlásil zhromaždenie aj Ondrej Dostál, poslanec bratislavského Starého mesta. Stretnutie odporcov Ľudovej strany – Naše Slovensko sa uskutočnilo približne hodinu pred ohláseným stretnutím ĽS – NS. Nasadených bolo približne 500 policajtov vrátane ťažkoodencov.

27. 3. 2010 sa uskutočnil míting Ľudovej strany – Naše Slovensko v Krompachoch na ktorom sa zúčastnilo približne 400 ľudí.

27. 3. 2010 pokračovalo stretnutie ĽS – NS a jej sympatizantov v Rudňanoch. Obe stretnutia sa uskutočnili za prítomnosti polície.

10. 4. 2010 ĽS – NS zorganizovala verejné zhromaždenie v Martine, ktoré bolo avizované ako priestor pre vyjadrenie názorov občanov na korupciu v slovenskej politike. Organizátor stretnutia Marián Mišún, ktorý bol okrem iného aj predsedom Miestneho odboru Matice slovenskej v Púchove v tom čase, v pozvánke na stretnutie sa o Rómoch vyjadroval ako o „cigánskych parazitoch“. Proti zneužitiu mena Matice slovenskej na politickú propagáciu Ľudovej strany – Naše Slovensko sa vedenie Matice slovenskej ohradilo, od zhromaždenia sa dištancovalo a na generálnu prokuratúru podalo na Mariána Mišúna trestné oznámenie.

22. 5. 2010 sa uskutočnilo verejné zhromaždenie ĽS – NS v Lučenci.

7. 8. 2010 ĽS – NS zorganizovala národnú púť k soche Svätopluka na Bratislavskom hrade. Približne 60 sympatizantov tejto strany sa zhromaždilo na Zámockej ulici pod Bratislavským hradom. Potom, ako polícia vchod na hrad uzavrela, a starosta starého mesta Andrej Peterek vyzval zhromaždených aby sa rozišli, dav musela rozohnať polícia. Pri zásahu bolo zranených niekoľko osôb. Polícia zadržala šesť osôb vrátane Mariána Kotlebu. Zhromaždenie nebolo vopred ohlásené na rozdiel od protestného zhromaždenia proti národnej púti, násiliu a extrémizmu, ktoré organizovalo združenie UM pred Národnou radou SR v tom istom čase. Protest sa začal o 13.00 hodine a pokračoval k soche Svätopluka. K výraznému stretu oboch zhromaždených skupín nedošlo.

14. 8. 2010 sa v Šarišských Michaľanoch pred obecným úradom uskutočnilo verejné zhromaždenie, ktoré ohlásil Marián Kotleba ako fyzická osoba, ako spomienku na zhromaždenie, ktoré sa uskutočnilo 8. 8. 2009 na futbalovom štadióne a bolo rozohnané vodnými delami. Stretnutie sa malo pôvodne uskutočniť **8. 8. 2011**, ktoré však bolo presunuté. Tak ako minulý rok, zhromaždenie, ktorého sa zúčastnilo približne 200 obyvateľov Šarišských Michalian, malo opäť protirómsky charakter. O Rómoch sa hanlivo vyjadroval predovšetkým Marián Mišún z Ľudovej strany – Naše Slovensko.

18. 9. 2010 ĽS – NS zorganizovala národnú púť II k soche Svätopluka. Približne sto sympatizantov sa stretlo na Hodžovom námestí v Bratislave, a pokračovalo smerom na Bratislavský hrad. Podľa organizátora Mariána Mišúna prišli si uctiť históriu a symbol Slovenska – dvojkríž a Svätopluka. Pred Národnou radou SR nechali ich odporcovia ešte v noci odkaz v podobe kopy hnoja.

9. 10. 2010 zorganizovala Slovenská pospolitosť spoločne s Maďarským národným frontom zhromaždenie v Komárne a v Komárome. Na stretnutí za prítomnosti polície sa zišlo len zopár sympatizantov.

28. 10. 2010 prišli protestovať priaznivci Ľudovej strany – Naše Slovensko proti odhaleniu sochy T.G. Masaryka pri príležitosti 92. výročia vzniku Československej republiky pred budovou Slovenského národného múzea na Vajanského nábreží v Bratislave.

17. 11. 2010 pri príležitosti výročia Nežnej revolúcie sa v Bratislave uskutočnilo niekoľko zhromaždení. Väčšina z nich v spojitosti s oslavami tohto významného dňa. Naopak zhromaždenie, ktoré zorganizovali ľudia blízki Slovenskej pospolitosti malo za cieľ kritiku ponovembrového vývoja. Približne 200 priaznivcov tejto strany sa stretlo na Hlavnej stanici a pokračovali smerom k budove Národnej rady Slovenskej republiky, kde sa v ten deň konal deň otvorených dverí. Marián Kotleba sa zhromaždenia nezúčastnil aj napriek tomu, že pár hodín pred uvedeným zhromaždením sa nachádzal v budove parlamentu.

5. Podpora a propagácia skupín smerujúcich k potláčaniu základných práv a slobôd, hanobenie rasy a výskyt rasovo hanlivých výrokov

Monitorovanie javov podpory propagácie skupín smerujúcich k potláčaniu základných práv a slobôd sme vzhľadom na zvýšený výskyt rasovo hanlivých výrokov, či už predstaviteľov istých politických strán, prípadne iných verejne známych osobností, v roku 2010 rozšírili aj o túto oblasť.

14. 3. 2010 pri príležitosti 71.výročia vzniku Slovenského štátu počas zhromaždenia sympatizantov pravicovo extrémistických hnutí na Martinskom cintoríne pri hrobe Jozefa Tisza, Marián Kotleba oslovil zhromaždených vetou: „Slováci a Slovenky, priatelia z Európy, a naši milí židovskí spoluobčania, na stráž“. Napriek tomu, že v roku 2009 bol Marián Kotleba za výrok „Na stráž“ obvinený, v roku 2010 za ten istý výrok nie.

19. 4. 2010 „Európsky parlament Rómov (EPR) vydal vyhlásenie, v ktorom vyzýva rapera a člena skupiny Kontrafakt Rytymusa, aby sa ospravedlnil za výroky na adresu Rómov žijúcich v osadách. Predstavitelia EPR touto cestou zareagovali na článok s názvom Paradox v týždenníku Plus 7 dní zo dňa 15. apríla 2010, ktorý cituje Rytymusove slová, že *„netreba hádzať všetkých Cigánov do jedného vreca, ja poznám aj takých, čo nerobia len deti. Ale tých zdegenerovaných Cigánov z osád nemám rád ani ja“*.¹

¹ Európsky parlament Rómov žiada ospravedlnenie od rapera Rytymusa. In: *Pravda*. [online]. 19. 4. 2010. Dostupné na: http://spravy.pravda.sk/europsky-parlament-romov-ziada-ospravedlnenie-od-rapera-rytmusa-p9c-/sk_domace.asp?c=A100419_170237_sk_domace_p12,

30. 3. 2010 32 ročného muža z Trenčína za hajlovanie pred krčmou obvinili z podpory a propagácie hnutí smerujúcich k potláčaniu ľudských práv.

Do parlamentných volieb 2010 kandidovala Ľudová strana – Naše Slovensko, ktorej predsedom je bývalý líder Slovenskej pospolitosti Marián Kotleba. Na kandidačnej listine ĽS – NS figuroval aj predseda Miestneho odboru Matice Slovenskej v Púchove Marián Mišún. Predvolebná kampaň ĽS – NS pozostávala najmä z organizovania protirómskych zhromaždení v obciach s vysokým počtom rómskeho obyvateľstva, na ktoré pozývala distribúciou pozvánok s textom : *"Príd' a pomôž nám spraviť poriadok s parazitmi v čiernych osadách aj v bielych golieroch."* Na Mariána Mišúna podalo, ako už vyššie spomíname, vedenie Matice slovenskej trestné oznámenie za zneužitie jej mena na propagáciu rasovej neznášanlivosti. Polícia v Martine odmietla trestné oznámenie Matice slovenskej na Mariána Mišúna za vyjadrenia o „*asociálnych cigánskych parazitoch*“ na adresu Rómov s odôvodnením, že slovo cigán môže byť dvojznačné a, že sa môže jednať o kočovníkov alebo klamárov. V auguste 2010 sa stal členom miestneho odboru Matice slovenskej v Púchove aj Marián Kotleba. Podľa webového portálu aktualne.sk zo 6. 9. 2010 sa na webovej stránke ĽS – NS uvádza: *„Symbolicky sme tak odštartovali proces transformácie Matice slovenskej na modernú a dynamickú organizáciu, ktorá bude za záujmy a práva slovenského národa bojovať nielen na papieri.“*² Výbor Matice slovenskej v novembri 2010 činnosť miestneho odboru Matice slovenskej v Púchove pozastavil.

Veľkú kritiku zo strany ľudskoprávných inštitúcií si vyslúžila predvolebná bilbordová kampaň Slovenskej národnej strany. Na 29 bilbordocho je vyobrazený Róm s nadpisom: *"Aby sme nekrmili tých, čo nechcú pracovať."* Na prokuratúru bolo podaných viacero trestných oznámení za podnecovanie rasovej nenávisťi. Bratislavská kriminálna polícia trestné oznámenie na SNS zamietla s odôvodnením: *„Z pohľadu Slovenskej národnej strany išlo o upriamenie pozornosti verejnosti na občanov, ktorí hrubo zneužívajú sociálny systém, nemajú záujem o prácu a vyvolať širokú diskusiu na tému tvoriacu súčasť jej volebného programu, pričom osoba na bilborde je ilustračná, bez akéhokoľvek odkazu na menšinu z pohľadu etnického či národného.“*³ Európsky parlament Rómov vyzval strany, ktoré by sa po voľbách dostali do parlamentu, aby so Slovenskou národnou stranou vládu nezostavovali, a to z dôvodu poškodzovania dobrého mena Slovenska v Krajínach EÚ.

² Marián Kotleba vstúpil do Matice slovenskej. In: SME. [online]. 6. 9. 2010. Dostupné na : <http://www.sme.sk/c/5536352/marian-kotleba-vstupil-do-matice-slovenskej.html>

³ Kováčová, Martina: Polícia bráni bilbord SNS, rasizmus nevidí. In: SME. [online]. 27.7. 2010 Dostupné na: <http://www.sme.sk/clanok.asp?cl=5480595>

Kritiku Úradu splnomocnenca vlády pre rómske komunity vyvolala predvolebná kampaň Vladimíra Dechu, kandidáta na starostu obce Horovce so sloganom: „*Cigáni sú ako fras, vďaka vašim hlasom, od nich očistím aj vás...*“

Slogan predvolebnej kampane Cyrila Beluša, kandidáta na primátora mesta Košice „*Koniec Luníku IX je nový začiatok Košíc*“ možno považovať v súvislosti s nárastom protirómskych zhromaždení, najmä na východnom Slovensku, za radikálny.

Podľa denníka SME z 21. 6. 2010 „v obciach, pri ktorých žijú väčšie skupiny Rómov, by sa extrémisti pohodlne dostali do parlamentu. SNS a Ľudová strana Naše Slovensko (ĽSNS) tam dosiahli dvoj- až trojnásobne viac, než mali na okresnej úrovni. V Rakúsoch získala ĽSNS takmer osem percent hlasov napriek tomu, že v nej nemala míting. Nad desať percent mal Kotleba aj v Žehre. Silný bol tiež v Richnave, Heľpe a Šarišských Michaľanoch. V dedinách s osadami zabrala aj SNS, najmä na západnom Slovensku. V obci Blatné a v Plaveckom Štvrtku získala SNS oveľa viac ako celoslovenských päť percent.“⁴

6. 6. 2010 si 27 ročný muž zo Stropkova po verejnom zhromaždení ĽS – NS na námestí v Bardejove vyzliekol tričko, na tele mal vytetované nacistické symboly.

12. 6. 2010 podľa správy televízie JOJ z 13. 6. 2010 v Červenci pri Prešove prišlo k urážaniu Rómov pred volebnými miestnosťami zo strany členov okrskovej volebnej komisie, pričom ich nazvali kanibalmi a domorodcami. Členovia okrskovej komisie toto obvinenie odmietli.

22. 6. 2010 poslanec Igor Matovič zo SaS sa v programe svojho združenia Obyčajní ľudia vyjadril o Rómoch v osadách ako o zločincoch alebo príživníkoch. Rasizmus však odmietol.

30. 6. 2010 hudobník Vladis vydal album obsahujúci okrem iných aj hanlivé skladby o Rómoch. Na albume je aj skladba, v ktorej sa zmieňuje o Jozefovi Tiszovi.

30. 6. 2010 sa v článku O menšinách v týždenníku Star píše, že nočná šou Jána Gorduliča v jednom z bratislavských podnikov bola poburujúca z dôvodu napadania menšín a rasovej neznášanlivosti. Moderátor tvrdil, že išlo o recesiú.

20. 7. 2010 predseda parlamentu Richard Sulík zriadi expertnú komisiu na preskúmanie totožnosti dvojkríža na soche Svätopluka na nádvorí Bratislavského hradu so znakom Hlinkovej gardy.

15. 9. 2010 v médiách sa objavila informácia, že herca Rastislava Rogela, ktorý čelí obvineniu z propagácie fašizmu, obsadila do epizódnej role svojho seriálu televízia JOJ, čo vyvolalo kritiku mnohých ľudskoprávných inštitúcií.

⁴ Krempaský, Ján: Extrémisti valcovali v osadách. 21. 6. 2010. In: SME. [online]. Dostupné na: <http://www.sme.sk/c/5431905/extremisti-valcovali-pri-osadach.html>,

20. 9. 2010 denník Pravda priniesol informáciu, že v Devínskej Novej Vsi sa objavili nápisy oslavujúce Ľubomíra Hermana, ktorý v auguste usmrtil samopalom 7 ľudí. Jednou z obetí bol aj muž rómskeho pôvodu. Pochvalné vyjadrenia k činu obsahovali aj neonacistické a nacionalistické portály.⁵

25. 9. 2010 na železničnej stanici v Krompachoch 57 ročný muž pod vplyvom alkoholu s plynovou pištoľou v ruke heiloval a vykrikoval hanlivé protirómske heslá, a že ich všetkých postrieľa. Muž bol predvedený na obvodné oddelenie PZ.

14. 10. 2010 dvaja mladí muži z Dubnice nad Váhom nalepili na náhrobný kameň na cintoríne v Trenčianskej Teplej nápis „*Ian Stuart Donaldson*“ a pod neho dokreslili nacistické symboly. Obidvaja sú obvinení z podpory a propagácie skupín smerujúcich k potlačeniu základných práv a slobôd.

12. 11. 2010 54 ročný muž v centre mesta Sniny pokreslil elektrické stĺpy hákovými krížmi.

20. 11. 2010 sa v článku denníka SME pod názvom *Most ide v Komárne so spornými politikmi* píše, že na bilbordoch strany Most – Híd sa objavili členovia SMK spájajú s podporou pravicového extrémizmu. „Csaba Fehér, redaktor časopisu Magyar Hírvivó, ktorý napríklad v septembri 2007 priniesol z Maďarského ostrova nadšenú reportáž, obhajoval Maďarskú gardu a vysvetľoval útok z 11. septembra ako dielo amerických tajných služieb. Fehér spoluorganizoval v roku 2006 aj spomienkovú akciu na bývalého premiéra a hrdinu maďarského iredentistického hnutia Pála Telekiho, na ktorej premietali film oslavujúci pripojenie južného Slovenska k Maďarsku v roku 1938.“⁶ Batta sa zúčastnil na pódiovej debate extrémistov na prvom takzvanom Maďarskom ostrove v roku 2001. Ide o každoročné stretnutie extrémistov z Maďarska a susedných krajín. Organizuje ho iredentistické Mládežnícke hnutie 64 žúp. Battovu fotografiu z akcie má na stránke známy šéf hnutia László Toroczkai. Združenie, kde Batta pôsobil, podporilo v roku 2008 postavenie sochy spisovateľovi Albertovi Wassovi, ktorý sympatizoval s fašizmom, a je kultovou postavou maďarských nacionalistov. Obaja však spájanie s extrémizmom odmietli.⁷

V súvislosti s komunálnymi voľbami sa v médiách objavila informácia o distribúcii predvolebných letákov nezávislého kandidáta Olivera Kríža na starostu MČ Petržalka, na ktorých je so zdvihnutou pravou rukou, čo vyvoláva dojem z podpory pravicovo

⁵ V Devínskej sa objavili nápisy, ktoré velebia vraha Hermana. In: *Pravda*. [online]. 20. 9. 2010. Dostupné na: http://spravy.pravda.sk/v-devinskej-sa-objavili-napisy-ktore-velebia-vraha-harmana-pno/sk_domace.asp?c=A100920_190852_sk_domace_p29

⁶ Morvay, Peter - Piško, Michal: Most ide v Komárne so spornými politikmi. In: *SME*. [online]. 20. 11. 2010. Dostupné na: <http://nitra.sme.sk/c/5647316/most-ide-v-komarne-so-spornymi-politikmi.html>

⁷ Tamže.

extrémistických hnutí. Oliver Kríž podal trestné oznámenie na neznámeho páchatel'a a od letákov sa dištancoval.

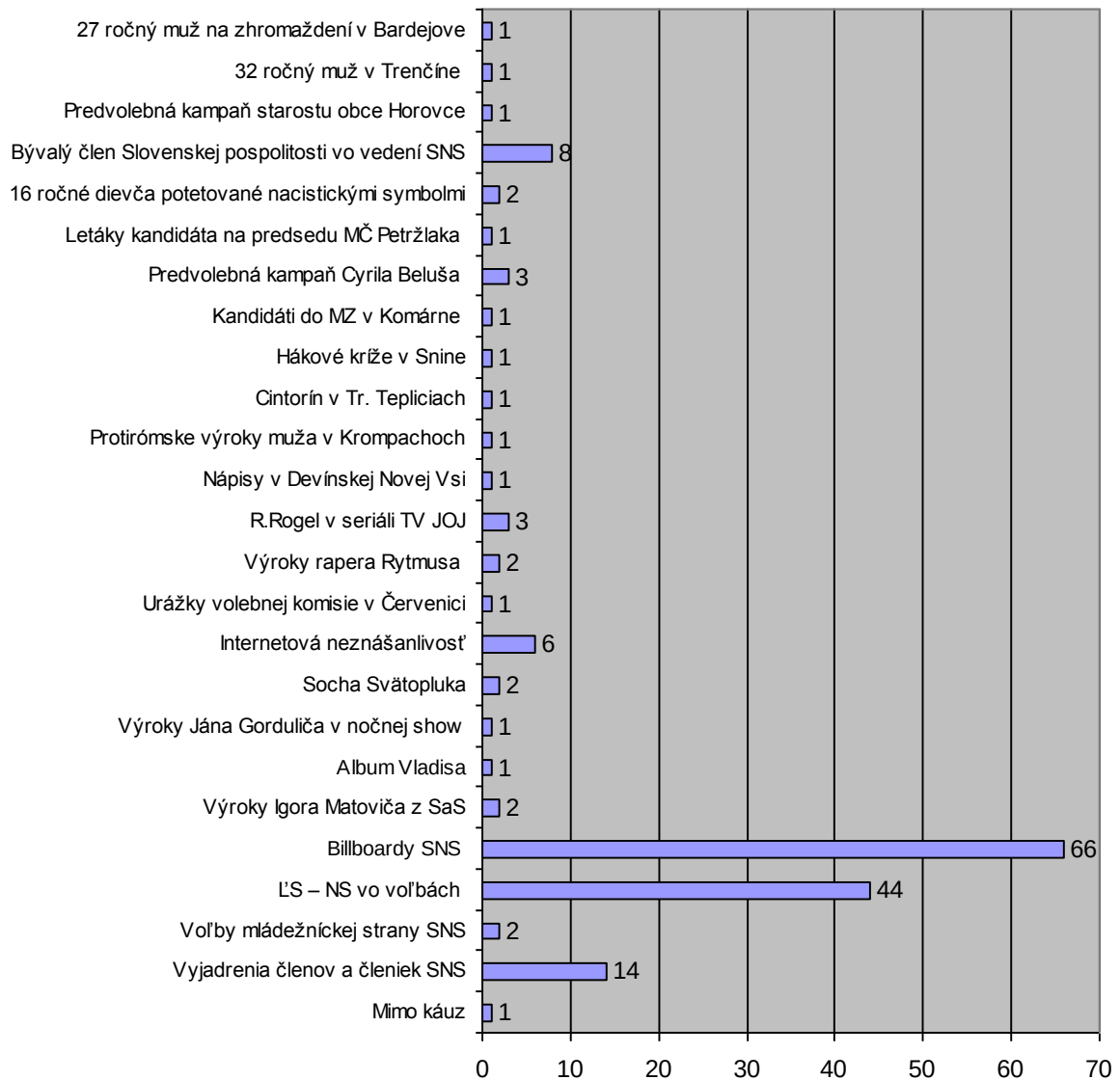
4. 12. 2010 16 ročné dievča z Košíc si nechalo potetovať predlaktie a predkolenie nacistickými symbolmi. Je obvinená z podpory a propagácie skupín smerujúcich k potlačovaniu ľudských práv.

13. 12. 2010 za predsedu Krajskej rady Slovenskej národnej strany v Trnave bol menovaný Ivan Ružička, zakladateľ Slovenskej pospolitosti. Za predsedu Mládeže Slovenskej národnej strany bol opätovne zvolený Jakub Gajdošík, ktorý navštevuje rómske osady a navrhuje zriadiť internátne školy pre deti. Anna Belousovová sa začiatkom roka 2010 vyjadrovala o „*cigánskej kriminalite*“. Podľa Asociácie zamestnávateľov Rómov výroky Anny Belousovej zvyšujú nevraživosť spoločnosti voči skupine obyvateľov, ktorí žijú v najchudobnejších podmienkach, a tiež zvyšujú napätie medzi majoritou a rómskou minoritou, uvádza sa v článku denníka SME z 27. 1. 2010.⁸

Predseda Slovenskej národnej strany Ján Slota sa pri príležitosti medzinárodného dňa Rómov 8. apríla 2010 vyjadril: „*že jediný pohyb pri ktorom sú Rómovia aktívny, je ten pri rozmnožovaní*“. Gayov a lesby označil za „*chorych a nezdravých ľudí*“ a zastrájal sa, že ich na Pride príde osobne oplúť.

⁸ Rómovia: Belousovej výroky prispievajú k nevraživosti voči Rómom. In: SME. [online]. 27. 1. 2010. Dostupné na: <http://www.sme.sk/c/5212209/romovia-belousovej-vyroky-prispievaju-k-nevrazivosti-voci-romom.html>

**Graf č. 6 Počet správ týkajúcich sa hanobenia rasy a podpory
hnutí v roku 2010**

6. Prevencia a opatrenia proti extrémizmu

V oblasti prevencie a opatrení proti extrémizmu sme v priebehu roka 2010 zaznamenali nasledovné udalosti.

11. 2. 2010 občianske združenie Živá voda zorganizovalo vo Zvolene galavečer pod názvom „Nahlas proti rasizmu a antisemitizmu“. Súčasťou večera bolo aj predstavenie knihy Avohou Efrata z Izraela o živote jeho mamy a prenasledovaní počas II. svetovej vojny na Slovensku.

14. 3. 2010 konzervatívny inštitút Milana Rastislava Štefánika, Bratislavský inštitút humanizmu, Nadácia Milana Šimečku, Inštitút pre verejné otázky, Inštitút pre moderné Slovensko, Centrum pre filantropiu, Nadácia Jána Langoša, združenie Občan, demokracia a zodpovednosť a Dokumentačné stredisko holokaustu zorganizovali protestné zhromaždenie pod názvom „Fašizmus nepatrí na Slovensko“ na Hodžovom námestí v Bratislave. Druhú protestnú akciu organizovalo OZ Ľudia proti rasizmu. Protestu sa zúčastnilo približne 300 ľudí.

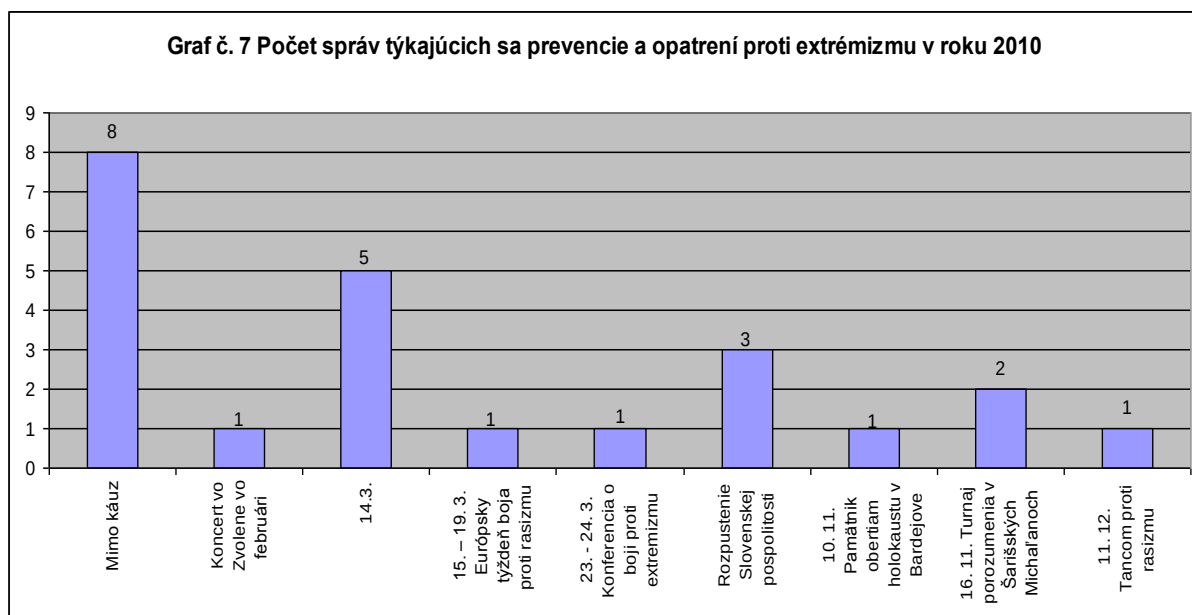
15. – 19. 3. 2010 počas Európskeho týždňa boja proti rasizmu žiačky deviateho ročníka ZŠ v Mútnom organizovali na škole podujatia a informovali o rôznych formách rasizmu a diskriminácie.

23. – 24. 3. 2010 sa v Bratislave uskutočnila Medzinárodná konferencia o boji proti extrémizmu organizovaná Úradom vlády SR v rámci predsedníctva SR v programe Dekáda začleňovania rómskej populácie.

7. 8. 2010 po strete ku ktorému prišlo pred budovou Národnej rady v súvislosti s národnou púťou k soche Svätopluka, bude rezort vnútra pôsobenie a činnosť Slovenskej pospolitosti naďalej monitorovať, avšak OZ Slovenskú pospolitosť nerozpustí.

16. 11. 2010 Základná škola v Šarišských Michaľanoch zorganizovala futbalový turnaj porozumenia, ktorého cieľom bolo zmierniť narastajúce napätie medzi rómskym a nerómskym obyvateľstvom.

11. 12. 2010 Tanečný klub Element už po štvrtýkrát usporiadal podujatie s názvom Tancom proti rasizmu Hip hop battle.

7. Hodnotenia a štatistiky extrémizmu

11. 3. 2010 Americké ministerstvo zahraničných vecí zverejnilo výročnú správu o dodržiavaní ľudských práv za rok 2009. Slovenku vytyka najmä spoločenskú diskrimináciu a násilie voči Rómom a tiež pretrvávajúce ponižujúce správanie polície voči zadržaným Rómom.⁹

25. 6. 2010 podľa správy agentúry SITA Americká spravodajská televízia CNN natočila a na svojej webovej stránke zverejnila reportáž o popálenom rómskom dievčatku, ku ktorému prišlo pri útoku v českom Vítkove v roku 2009. Okrem toho sa v reportáži uvádzajú aj narastajúce protirómske nálady v strednej Európe. „Na Slovensku si CNN všimla predvolebné plagáty SNS s potetovaným Rómom so zlatou reťazou na krku a s nápisom Aby sme nekrmili tých, čo nechcú pracovať. TV stanica spomína aj betónový múr oddeľujúci rómsku osadu od zvyšku dediny v Ostrovanoch, na ktorý údajne miestny úrad minul 16 000 dolárov. Rómovia za múrom podľa reportáže žijú v hrozných podmienkach bez kanalizácie, odvozu odpadkov a len s jedným kohútikom s pitnou vodou. Píše, že tento múr je symbolom segregácie. Z Ostrovanov priniesla CNN aj video reportáž.“¹⁰

⁹ *Country Reports on Human Rights Practices 2009*. [online]. Washington D.C. : U.S. Department of State – Bureau of Democracy, Human Rights and Labor. 2010. Časť 2009 Human Rights Report: Slovakia. [Citované 31.1.2011]. Dostupné na: <http://www.state.gov/g/drl/rls/hrrpt/2009/eur/136057.htm>

¹⁰ Keselák, Tomáš: Popálené dievčatko je pre Rómov symbolom nenávisti. In: *Portál webnoviny.sk*. [online]. 25. 6. 2010. Dostupné na: <http://www.webnoviny.sk/udalosti/popalene-dievcatko-je-pre-romov-symb/170657-clanok.html>

3. 11. 2010 Výbor OSN na odstránenie rasovej diskriminácie, vychádzajúc z pravidelnej Periodickej správy o Slovenku na roky 2004 – 2008, okrem toho, že ocenil prijatie viacerých legislatívnych opatrení ako zákona č. 275/2009 Z. z., ktorým sa dopĺňa Trestný zákon č. 300/2005 Z. z. prijatý s cieľom účinnejšej ochrany pred rasovo motivovanými trestnými činmi, prijatie pozmeňujúcich návrhov Antidiskriminačného zákona v apríli 2008, ratifikáciu Európskeho dohovoru o odškodňovaní obetí trestných činov s cieľom zlepšenia prístupu k opravným prostriedkom pre obeť rasovej diskriminácie, prijatie Akčného plánu predchádzania všetkým formám diskriminácie, rasizmu, xenofóbie, antisemitizmu a ostatným prejavom intolerancie na obdobie 2009 – 2011 a ďalších krokov smerujúcich k zlepšeniu postavenia rómskej menšiny v oblasti vzdelávania, bývania a zamestnania, doručil Slovensku 15 odporúčaní s cieľom prijatia účinnejšej nápravy pretrvávajúcej diskriminácie Rómov v prístupe k vzdelaniu, zamestnaniu a k zdravotnej starostlivosti. Výbor je znepokojený rasistickými výroky verejných činiteľov, vysokým percentom rómskych detí v špeciálnych školách a vysokým podielom rasovo motivovanej trestnej činnosti.¹¹

3. – 9. 11. 2010 uskutočnil Inštitút pre verejné otázky na vzorke 1038 dospelých respondentoch prieskum hodnotenia vyšetrovania kauzy Hedvigy Malinovej. „Nespokojnosť s priebehom vyšetrovania vyjadrilo 50 % respondentov, spokojných bolo 21 %. Ďalších 29 % sa o vyšetrovanie tohto prípadu nezaujíma, resp. sa k nemu nevie vyjadriť. Kritické názory na priebeh vyšetrovania prípadu Hedviga Malinová sú častejšie medzi ľuďmi s vyšším vzdelaním, ako aj medzi občanmi maďarskej národnosti.“¹²

„Podľa občianskeho združenia Ľudia proti rasizmu tvrdé prejavy rasizmu ustupujú. Častejšie sa prejavuje tzv. latentný rasizmus - snaha ospravedlňovať svoje neľudské správanie voči akémukoľvek Rómovi len preto, že majorita má zlú skúsenosť s iným príslušníkom tohto etnika.“¹³

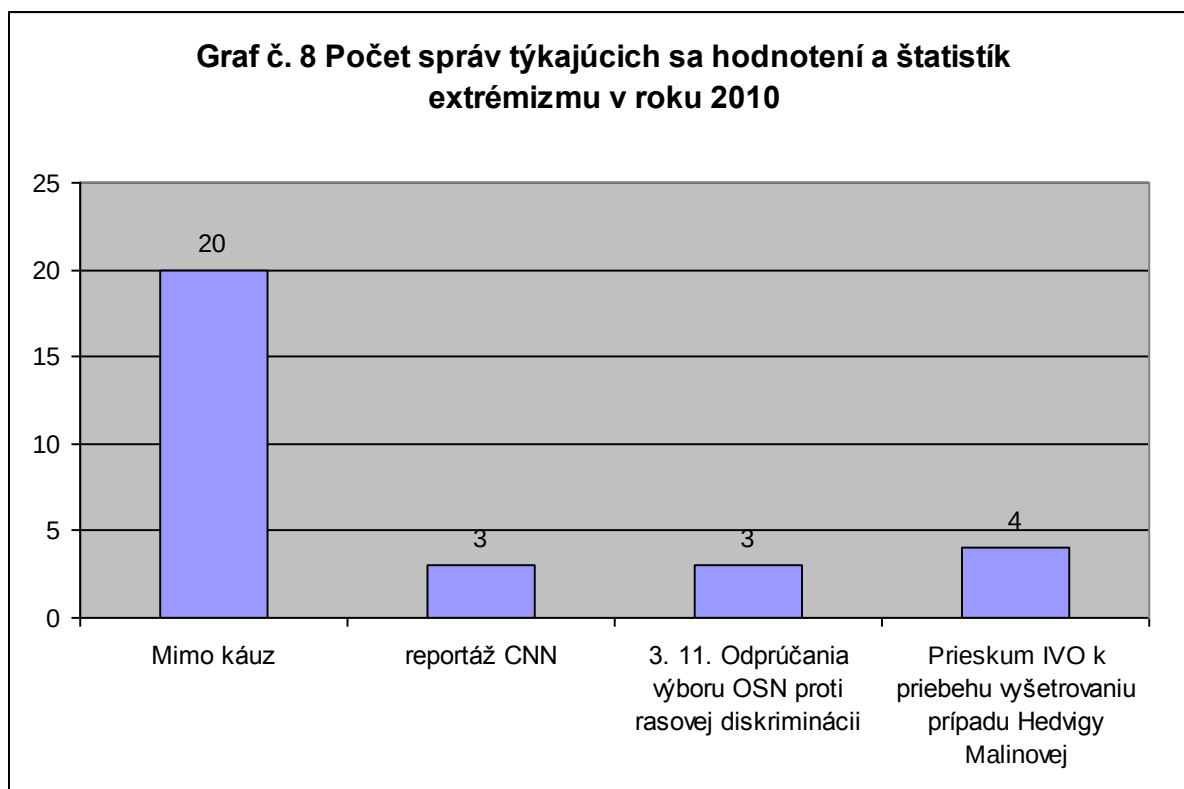
Škótska Univerzita St. Andrews v spolupráci s British Council, Centrom pre výskum etnicity a kultúry a Masarykovou univerzitou v Brne zverejnili na jar 2010 predbežné výsledky spoločného výskumu mobilizácie a politickej radikalizácie európskej mládeže vo veku 15 – 30 rokov. Na Slovensku a v Čechách tvorilo výskumnú vzorku 230 respondentov. „Cieľom prieskumu bolo skúmať, ako meniace sa spoločenské, priestorové a ekonomické vzťahy v čoraz ‚integrovanejšej‘ Európe ovplyvňujú spoločenskú a politickú mobilizáciu

¹¹ Consideration of reports submitted by States Parties under Article 9 of the International Convention on Elimination of all forms of Racial Discrimination : Slovak Republic. CERD 76th session, 15 February – 12 March 2010. In: *Office of the UN High Commissioner for Human Rights*. [online]. Dostupné na : <http://www2.ohchr.org/english/bodies/cerd/docs/co/CERD.C.SVK.CO.6-8.doc>

¹² Pozri: http://www.ivo.sk/buxus/docs/vyskum/subor/Vyskum_generalny_prokurator_3.pdf

¹³ Pozri: <http://www.webnoviny.sk/ostatne/vacsina-slovakov-pausalne-odmieta-/240528-clanok.html>

mladých ľudí. Konkrétne sa skúmali štyri skupiny postojov: postoje týkajúce sa dôvery k spoločenským a politickým inštitúciám, postoje týkajúce sa tolerancie iných národov a iného videnia sveta, postoje týkajúce sa legitímnosti politického násilia a napokon postoje týkajúce sa spoločenských a politických akcií.“¹⁴

8. Extrémizmus na športových podujatiach a opatrenia proti nemu

Prostredníctvom monitoringu médií sme v roku 2010 zaznamenali 10 športových podujatí, výhradne futbalového charakteru, kde prišlo k istej forme diváckeho násilia alebo predstavovali toto riziko. Ich dianie sa pokúsime priblížiť v následnom chronologickom slede spoločne s podujatiami zameranými na predchádzanie tohto negatívneho javu.

¹⁴ Štúdia politickej mobilizácie a radikalizácie európskej mládeže (ESYM): Súčasť projektu British Council - Intercultural Navigators. In: *Portál British Council*. [online] . Dostupné na: http://www.britishcouncil.org/sk/esym_findings_summary_march_2010.doc

28. 3. 2010 na futbalovom štadióne v Trnave počas futbalového stretnutia Spartaka Trnava s ŠK Slovan Bratislava prišlo na tribúne k podpáleniu 200 sedadiel, a to aj napriek prítomnosti kamerového systému.

5. 5. 2010 na futbalový zápas medzi DAC Dunajská Streda a Slovanom Bratislava dohliadala polícia aj v okolí železničnej stanice, avšak jej zásah vyžiadaný nebol.

11. 5. 2010 maďarská polícia zadržala približne stovku fanúšikov, ktorí počas cesty na futbalový zápas slovenského pohára medzi Slovanom Bratislava a Spartakom Trnava konanom v Michalovciach poškodili na diaľnici v Maďarsku niekoľko áut a odpočívadlo pokreslili hákovým krížom. Z dôvodu rizikovosti bolo v súvislosti s týmto zápasom na štadióne v Michalovciach prijatých viacero bezpečnostných opatrení. Okrem kamerového systému pozostávajúceho z 21 kamier (4 mobilné a 17 statických) bolo do predaja uvedených 2700 lístkov, pričom kapacita štadióna je 4500 miest. Taktiež bol zakázaný predaj alkoholických nápojov, či už priamo na štadióne, alebo aj v jeho okolí. Po prvýkrát sa uvažovalo o zriadení mobilného súdu, ktorý by umožňoval potrestať výtržníkov priamo na štadióne, avšak o tom, či nakoniec k dispozícii bol, nemáme bližšie informácie.

31. 7. 2010 OZ Mojmírovské kroky s finančnou podporou Nitrianskeho samosprávneho kraja uskutočnili turnaj šiestich žiackych futbalových klubov s cieľom potierania rozdielov medzi Rómami a Nerómami. Podujatia sa zúčastnilo približne 120 detí.

5. 8. 2010 približne 400 fanúšikov futbalového klubu Czervena zvezda Belehrad, ktorí prišli do Bratislavy na futbalový zápas svojho klubu so Slovanom Bratislava sa v noci pred futbalovým zápasom zhromaždili na Hviezdoslavovom námestí a dopustili sa výtržnosti. Na Vajanského nábreží došlo k napadnutiu 35 ročnému muža z Banskej Bystrice zo strany dvoch mužov z Chorvátska a Srbska a taktiež prišlo k napadnutiu približne desiatich ľudí dvomi mužmi, ktorí na skupinu zaútočili teleskopickými palicami. V deň zápasu dohliadala na presun približne tisícky fanúšikov z centra mesta na futbalový štadión polícia vrátane ťažkoodencov. Zápas bol vopred označený za vysoko rizikový.

20. 8. 2010 počas zápasu Európskej ligy medzi ŠK Slovan Bratislava – VfB Štuttgart vtrhli fanúšikovia Slovana prelomením bariéry do sektora hostí.

25. 8. 2010 približne 2 hodiny pred futbalovým zápasom ligy majstrov medzi MŠK Žilina – Sparta Praha prišlo medzi fanúšikmi oboch klubov k vzájomným potýčkam a k narušeniu verejného poriadku – rozbíjaním reštauračných zariadení, hádzaním dymovnic a bitkou. Zasiahli ťažkoodenci, konská polícia a bolo predvedených 20 českých a 9 slovenských fanúšikov. Zranených bolo 15 ľudí väčšinou ľahko.

12. 9. 2010 futbalový zápas medzi Slovanom Bratislava a Spartakom Trnava, vopred označený za rizikový, bol sprevádzaný vykrikovaním protižidovských nadávok fanúšikov Spartaka Trnava cestou zo železničnej stanice na štadión, pričom polícia fanúšikov, ktorí tieto nadávky vykrikovali, nezadržala. Slovenské národné stredisko v tejto súvislosti požiadalo o stanovisko k postupu polície Krajské riaditeľstvo Policajného zboru v Bratislave. Podľa jeho vyjadrenia boli vzhľadom na aktuálnu situáciu prijaté a vykonané adekvátne bezpečnostné opatrenia. Výkriky fanúšikov nenaplnili skutkovú podstatu trestných činov uvedených v osobitnej časti Trestného zákona. Uvedeným konaním mohlo dôjsť k spáchaniu priestupku proti občianskemu spolunažívaniu podľa ustanovenia §49 ods.1 písm.a, písm.d zákona č. 372/ 1990 Zb. o priestupkoch v plnom znení. Predmetná udalosť bola bezodkladne konzultovaná s miestne príslušnou prokuratúrou, ktorá sa stotožnila s našim právnym názorom. Konanie fanúšikov bolo zdokumentované záznamovou technikou s cieľom ďalšieho využitia. Vzhľadom na konkrétnu vzniknutú situáciu z taktického hľadiska nebolo vhodné voči fanúšikom vykonať služobný zákrok. Vo veci objasňovania zmieneného priestupku nebolo na polícii podané oznámenie konkrétnou osobou. V súčinnosti s Krajským riaditeľstvom Policajného zboru v Trnave sa zo zabezpečených záberov podarilo ustáliť dve osoby. Vec je naďalej v štádiu objasňovania, a v prípade preukázania priestupku podozrivým osobám vec bude odovzdaná príslušnému obvodnému úradu. Postup Policajného zboru v predmetnej veci nebol kontrolnými zložkami Ministerstva vnútra Slovenskej republiky preverovaný.

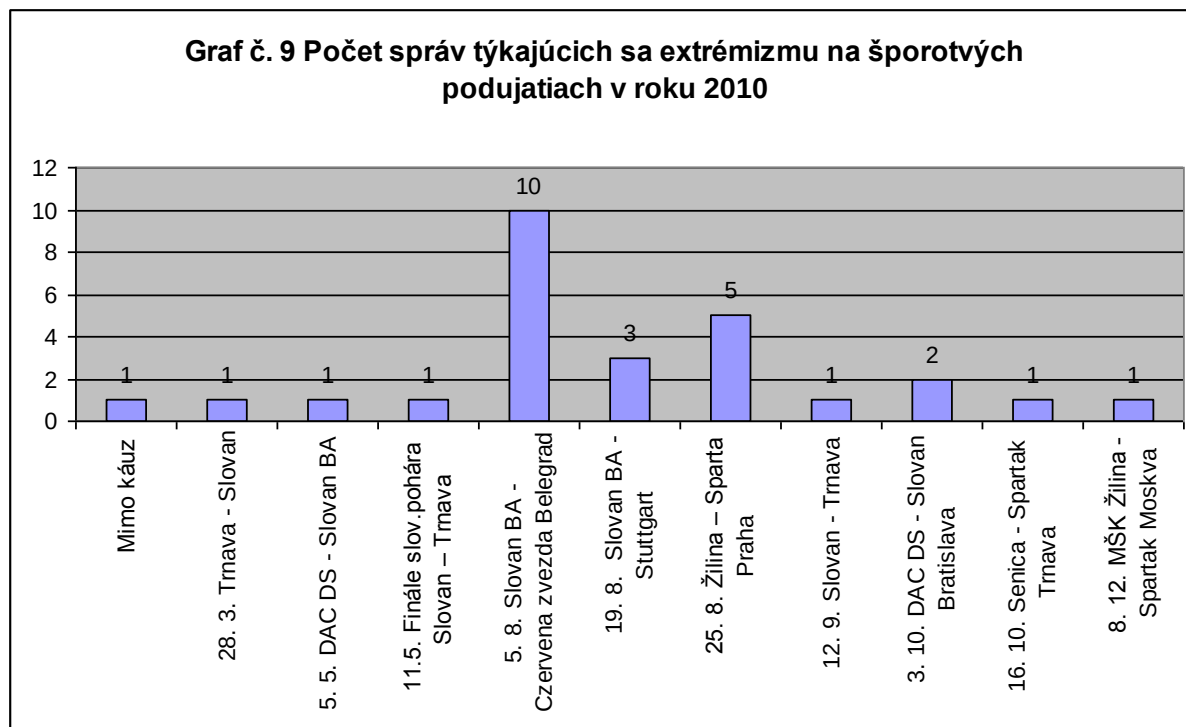
V okolí štadióna platili prísnejšie bezpečnostné opatrenia počas celého dňa vrátane zákazu predaja alkoholických nápojov.

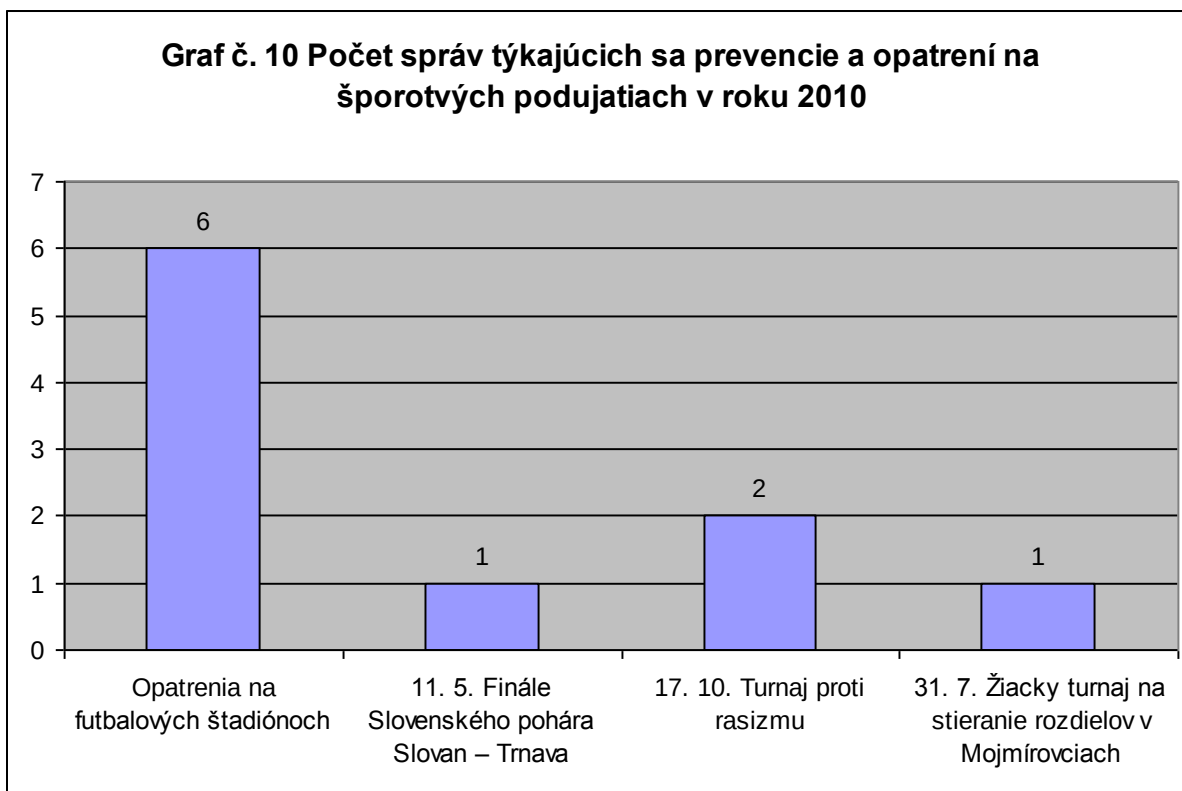
4. 10. 2010 v porovnaní s vyššie spomínaným zápasom medzi DAC Dunajská Streda a Slovanom Bratislava konaného na jar 5. 5. 2010, ktorý prebiehal bez incidentov, zápas v jesennom kole ligy si vyžiadal zásah ťažkoodencov, i keď podujatie sa konalo pred prázdnyimi tribúnami z dôvodu poruchy kamerového systému a taktiež bez prítomnosti fanúšikov Slovana. Fanúšikovia sa výtržnosťami dopustili po zápase pred štadiónom, hádzali delobuchy, svetlice a vykrikovali vulgarity, a to aj napriek víťazstvu DAC.

16. 10. 2010 počas ligového zápasu medzi Senicou a Spartakom Trnava prerazili fanúšikovia Spartaka zábrany a vtrhli na trávnik medzi hráčov.

17. 10. 2010 sa uskutočnil tretí ročník podujatia: *Turnaj proti rasizmu a neznášanlivosti*, organizovaný OZ Ľudia proti rasizmu. Turnaj podporili profesionálni a amatérski futbalisti zo Slovenska aj zahraničia.

8. 12. 2010 v súvislosti s futbalovým zápasom medzi MŠK Žilina a Spartak Moskva polícia obvinila 30 ročného občana Ruskej federácie, ktorý v centre Žiliny fyzicky napadol 19 ročného fanúšika MŠK Žilina.

9. Antisemitizmus

Aj napriek tomu, že prejavy antisemitizmu sa do určitej miery prelínajú takmer so všetkými už spomínanými témami, venujeme antisemitizmu vzhľadom na svoj charakter osobitný zreteľ. Túto oblasť monitorujeme okrem iných prejavov aj v súvislosti s udalosťami a podujatiami vzťahujúcich sa k pamätným dňom holokaustu a rasového násillia.

27. 6. 2010 sa v Žiline pri príležitosti vyjadrenia úcty obetiam holokaustu uskutočnila každoročná smútočná tryzna za obete holokaustu.

15. 7. 2010 historička Katarína Hradská, psychiater Jozef Hašto a Egon Gál predstavili svoju knihu Holokaust.

2. 8. 2010 sme si pripomenuli pamiatku Rómskeho holokaustu. V noci z 2 na 3. augusta 1945 bolo v Osvienčime v plynových komorách usmrtených 3 tisíc Rómov. Zároveň sme si pripomenuli 66.výročie likvidácie „cigánskeho“ koncentračného tábora Osvienčim – Birkenau, ktorý pripadá na druhý augustový týždeň.

9. 9. 2010 pri príležitosti pamätného dňa holokaustu a rasového násilia bol vo Zvolene odhalený pamätník venovaný všetkým Slovákom, ktorí zachraňovali Židov pred deportáciami do koncentračných táborov, ako aj tabuľa so 132 menami. V historickej budove Slovenského národného múzea známe osobnosti kultúrneho a spoločenského života prečítali mená 160 obetí a ďalších 70 tisíc sa zobrazilo na projekcii. Spomienkový večer organizovala aj Stredoslovenská galéria. Levická obchodná akadémia uskutočnila pre študentov pri tejto príležitosti tri workshopy vrátane videoprojekcie, na ktorých sa mali študenti možnosť dozvedieť o hrôzach II. svetovej vojny.

23. 8. 2010 sme si pripomenuli druhé výročie Európskeho dňa obetí stalinizmu a nacizmu, ktorý poslanci Európskeho parlamentu schválili v roku 2009.

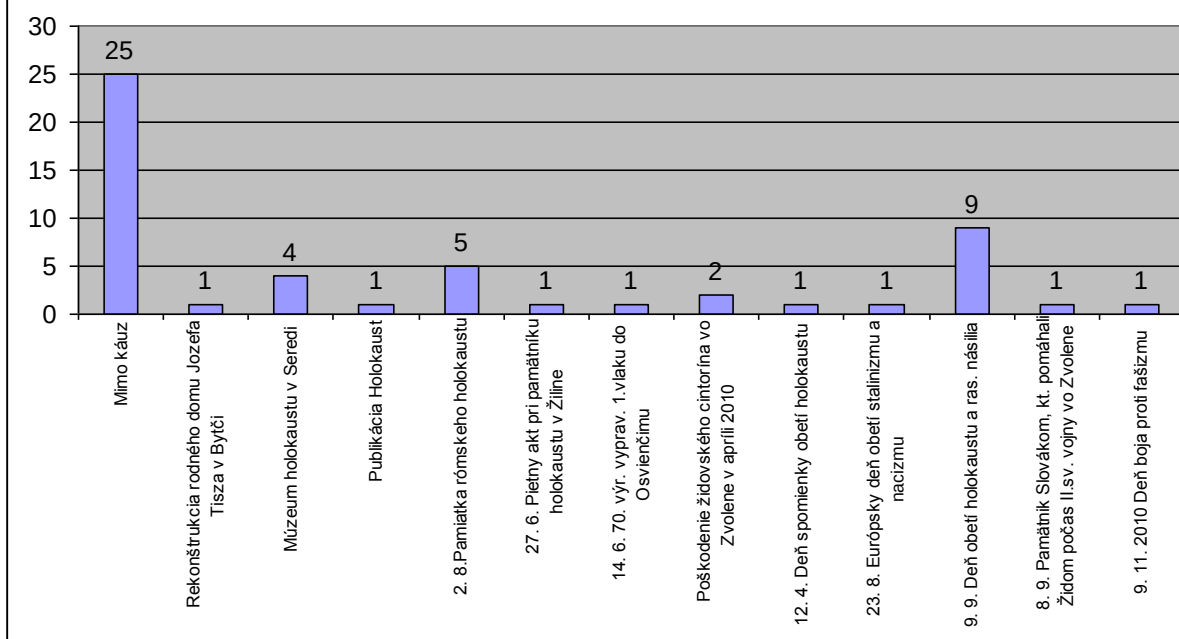
9. 11. 2010 pri príležitosti pamätného dňa boja proti fašizmu vedenie mesta Bardejov spolu so zástupcami Ústredného zväzu židovských náboženských obcí a zástupcami amerických organizácií sa dohodli na postavení pamätníka obetiam Holokaustu. Pamätník by mal byť odhalený v roku 2012 pri príležitosti 70. výročia pripomínania si židovských deportácií.

V apríli 2010 došlo k poškodeniu brány židovského cintorína vo Zvolene. Už pred tromi rokmi na tom istom cintoríne došlo k poškodeniu náhrobkov. V jednom prípade išlo o zničenie dvanástich náhrobkov, postriekaných nápismi symbolizujúcich nacizmus a rasizmus. Náhrobky nebolo možné opraviť. V druhom prípade išlo o poškodenie ôsmich hrobov. Páchateľov sa však nepodarilo nájsť, píše sa v článku J. Swarzbacherovej v denníku SME z 13. 4. 2010.

Okrem týchto udalostí sme zaznamenali v médiách aj správy týkajúce sa zriadenia múzea Holokaustu na mieste bývalého pracovného tábora v Sereďi, ktoré má byť dokončené v roku 2012.

V médiách sa objavili aj správy o renovácii rodného domu Jozefa Tisza v Bytči, ktorý chce kúpiť a zrenovovať Spoločnosť na zachovanie tradícií.

Graf č. 10 Počet správ týkajúcich sa antisemitizmu v roku 2010

Monitoring médií Slovenského národného strediska pre ľudské práva so zameraním na prejavy rasizmu, xenofóbie a antisemitizmu v Slovenskej republike sumarizuje prehľad najdôležitejších udalostí v oblasti extrémizmu a je určený širokej verejnosti pre získanie prehľadu o tomto negatívnom spoločenskom fenoméne v sledovanom období. Odborná verejnosť môže využiť materiál ako podklad pre účely hlbšej analýzy sledovaných javov, prípadne na komparáciu s predchádzajúcimi obdobiami.

Rozhlasové stanice		
Slovenské stanice	Slovensko	Košice
	Regina (BA, BB, KE)	Lumen
	Patria	Viva
	Rádio FM	Fun
	Expres	
Zahraničné stanice	Český rozhlas Rádiožurnál	Österreich 1
	Český rozhlas 6	Kossuth
Televízne stanice		
Slovenské stanice	STV 1	Bratislava
	STV 2	Centrum
	Markíza	Patriot
	JOJ	TV Naša
	TA3	
Zahraničné stanice	ČT 1	MTV
	ČT24	Duna
	ORF 1	ORF 2

Základný zoznam monitorovaných relácií

Stanica	Program	Vysielací čas
Rádio Slovensko	Rádiožurnál	07.00, 12.00, 18.00 , 22.00
	Dobré ráno, Slovensko!	06.00
	Dobrý deň, Slovensko!	08.00
	Správy	08.00, 09.00, 10.00, 11.00, 14.00, 15.00, 16.00, 20.00
	Z prvej ruky	12.30
	Pozor, zákruta!	13.00
	Popoludnie na Slovensku	14.05
	Štúdio Kontakt	20.00
	Nočná pyramída	22.30
	Sobotné dialógy	12.10 (sobota)
	Vec verejná	10.30 (nedeľa)
	Zahr.politický komentár	12.05 (nedeľa)
Rádio Regina	Správy	06.30, 07.00, 10.00, 14.00,
	Magazín	10.00
	Rozhlasový denník	12.00
	Popoludnie s Rádiom Regina	14.05
	Žurnál	17.00
	Múzy	10.30 (nedeľa)
	Armádny magazín	17.10 (sobota)

Stanica	Program	Vysielací čas
Rádio Viva	Správy	17.00, 18.00
Rádio Expres	Infoexpres	12.00, 17.00
Rádio Devín	Solárium	13.00
Rádio FM	Správy	17.00
Rádio Fun	Správy	07.00, 08.00, 09.00
Rádio Lumen	Infolumen	17.30, 20.00
Rádio Patria (národnostné vysielanie v rusínskom jaz.)	Rádionoviny	18.00
Rádio Patria (národnostné vysiel. v ukrajinskom jaz.)	Rádionoviny	18.00
Rádio Patria (národnostné vysiel. v maďarskom jaz.)	Kronika dňa	13.00
Český rozhlas Rádiožurnál	Ozveny dňa	18.00
Český rozhlas 6	Názory a argumenty	18.10
	Svet videný internetom	19.10
Rádio Kossuth	Večerná kronika	19.00
Rádio Österreich 1	Ranný žurnál	07.00
STV 1	Slovensko dnes	19.15
	Správy STV	19.30
	Reportéri	21.50 (pondelok)
	O 5 minút 12	11.55 (nedeľa)
STV 2	Správy z regiónov	17.15
	Správy a komentáre	21.30
	Kvarteto	16.30 (piatok)
	Separé	18.20 (štvrtok)
	Profesionál	15.45 (štvrtok)
	Rómsky magazín	16.20 (pondelok)
	Tempo	16.30 (piatok)
	Večer na tému	22.10 (štvrtok)
Markíza	Prvé televízne noviny	17.00
	Televízne noviny	19.00, 22.00
	Na telo	13.00 (nedeľa)
	Lampáreň	13.30 (nedeľa)
JOJ	Noviny	12.00
	Prvé noviny	17.00
	Krimi noviny	19.00
	Noviny	19.30
	Lampa	21.45 (štvrtok)
TA 3 (priebežný monitoring 10.00 – 22.30)	Ekonomika	10.00
	Poludňajší žurnál	12.00
	Hlavné správy	18.40
	Téma dňa	19.55
	Nočný žurnál	22.00
	Firmy	20.45 (pondelok)
	Motoring	21.45 (pondelok)
	Euroškolsťvo a výskum	17.30 (utorok)
	Labyrint	20.45 (utorok)

Stanica	Program	Vysielací čas
TA 3 (pokračovanie)	Peňaženka	20.45 (streda)
	Ludia a regióny	20.45 (štvrtok)
	Analýzy a trendy	21.30 (štvrtok)
	Manažment/Reality	20.45 (piatok)
	Showbiz	21.30 (sobota)
	Zdravie	18.15 (nedeľa)
	V politike	19.55 (nedeľa)
	Tlačová beseda/konferencia	-
	Živý vstup	-
Bratislava	Správy	18.00
	Metropolitný magazín	18.10
Centrum	Noviny TV Centrum	10.00
Patriot	Správy	17.45
ČT 1	Udalosti	19.00
ČT24	Ekonomika ČT24	21.30
	Adresa: Stredná Európa	10.30
	Európske udalosti	15.50
	Štúdio ČT24, Ekonomika	14.45, 16.45
	Štúdio ČT24, Správy	14.40, 16.40
MTV 1	Večerné televízne noviny	19.30
Duna TV	Televízne noviny	18.00
ORF 1	Teletext	-
ORF 2	Správy, Zeit im Bild	19.30

Základný zoznam monitorovaných internetových stránok a portálov

Internetové stránky a portály		
Slovenské stránky a portály	aad.sk	feminity.sk
	aero.sme.sk	femme.sk
	adam.cas.sk	finance.sk
	agromagazin.sk	finweb.hnonline.sk
	aktuality.sk	fit.server.sk
	aktualne.centrum.sk	hnclub.hnonline.sk
	asb.sk	hnonline.sk
	atlas.sk	idoprava.sk
	auto.sk	ifleet.sk
	auto.pravda.sk	inet.sk
	auto.server.sk	investor.hnonline.sk
	auto.sme.sk	investujeme.sk
	autobild.sk	itnews.sk
	autoindex.sk	joj.sk
	automix.centrum.sk	kariera.hnonline.sk
	automobily.sk	koktail.pravda.sk
	autoshow.sk	komentare.sme.sk
	autosportfoto.sk	korzar.sme.sk
	autoviny.zoznam.sk	krimi.cas.sk
	auto-salon.sk	kultura.pravda.sk
	banky.sk	kultura.sme.sk
	beauty.sk	kysuce.sme.sk
	benzin.sk	lady.sk
	blog.sme.sk	living.cas.sk
	blog.etrend.sk	living.hnonline.sk
	bratislava.sme.sk	magazin.atlas.sk
	bratislavskenoviny.sk	marketer.hnonline.sk
	busportal.sk	markiza.sk
	cas.sk	mecem.sk
	cassovia.sk	medialne.etrend.sk
	cestovanie.sme.sk	mobil.sk
	dal.hnonline.sk	mobil.sme.sk
	dennik.sme.sk	mobilmania.sk
	digi.hnonline.sk	mojdom.zoznam.sk
	digimedia.sk	moje.hnonline.sk
	dnes.atlas.sk	mojeauto.sk
	domacnost.sme.sk	motormania.sk
	dromedar.topky.sk	motornews.sk
	dsl.sk	muzeum.sk
	ekonomika.sme.sk	natankuj.sme.sk
	enviroportal.sk	nazory.pravda.sk
	etrend.sk	noviny.joj.sk
	euractiv.sk	novinyzemplina.sk
	expres.sk	openiazoch.zoznam.sk

Internetové stránky a portály – pokračovanie

Slovenské stránky a portály	orangeportal.sk	sport.pravda.sk
	ozene.zoznam.sk	spravy.pravda.sk
	panorama.sk	stellacentrum.sk
	parameter.sk	strategie.sk
	pc.server.sk	stv.sk
	pc.sk	sulik.sk
	pcspace.sk	svet-komunikacie.sk
	peniaze.pravda.sk	svetmotorov.sk
	piestany.sme.sk	tankovanie.sk
	pluska.sk	tasr.sk
	pocitace.sme.sk	ta3.com
	pohronie.sk	topky.sk
	poistovne.sk	topspeed.sk
	politikon.sk	trnava.sme.sk
	poradca.hnonline.sk	tvcentrum.sk
	pravda.sk	tvnoviny.sk
	preconie.hnonline.sk	vat.pravda.sk
	primar.sme.sk	veda.sme.sk
	prservis.sk	vino.etrend.sk
	profesia.pravda.sk	volby.sme.sk
	profit.etrend.sk	vzdelavanie.hnonline.sk
	radaeuropy.sk	weblogy.sk
	reality.etrend.sk	webnoviny.sk
	reality.server.sk	woman.sk
	reality.sme.sk	zaujímavosti.sme.sk
	ml.sk	zavolantom.eu
	rodinka.sk	zdravie.pravda.sk
	rozhlas.sk	zena.sme.sk
	satcentrum.sk	zive.sk
	science.sk	zivotpo.sk
	server.sk	zilina.sme.sk
	slovacivosvete.sk	zzz.sk
	slovakia.travel.sk	24hod.sk
	sme.sk	
Zahraničné stránky a portály	auto.cz	news.auto.cz
	autoweb.cz	sk.radiotv.cz
	ceskamedia.cz	europa.eu
	cestovatel.eu	hirtv.hu
	investujeme.cz	inforadio.hu
	mediafax.cz	lenta.ru

Základný zoznam monitorovaných tlačенých médií

Slovenská tlač		
Celoštátne denníky	Hospodárske noviny	Pravda
	Nový Čas	Sme
	Plus jeden deň	Šport
Regionálne denníky	Gemerský denník Korzár	Spišský denník Korzár
	Košický denník Korzár	Tatranský denník Korzár
	Prešovský večerník	Zemplínsky denník Korzár
	Prešovský denník Korzár	
Týždenníky	Eurotelevízia	Slovenské národné noviny
	Katolícke noviny	Slovo
	Markíza	Šarm
	Nový Čas pre ženy	Trend
	Nový Čas Nedeľa	TV Oko
	Obecné noviny	.týždeň
	Plus 7 dní	Zdravotnícke noviny
	Roľnícke noviny	Život
	Slovenka	
Dvojtyždenníky	Auto Bild	Profit
	Bojovník	Stop
	Extra Plus	Slovenský rozhľad
	Literárny týždenník	
Regionálne týždenníky	Banskobystrické noviny	Podvihorlatské noviny
	Hornonitrianske noviny	Podduklianske noviny
	Horehronie	Podtatranské noviny
	Karloveské noviny	Pokrok
	Kopaničiar expres	Sninské noviny
	Košický večer	Stropkovské spektrum
	Kysucké noviny	Topoľčianske noviny
	Liptovské noviny	Trenčianske noviny
	Naše novosti	Tmavské noviny
	Nitrianske noviny	Turčianske noviny
	Noviny Kežmarok	Týždenník pre Záhorie
	Noviny Juhozápadu	Týždeň na Pohroní
	Noviny stredného Považia	Vranovské novinky
	Noviny Žiarskej kotliny	Vranovské noviny
	Noviny Poprad	Zvolensko-podpolian. noviny
	Novohradské noviny	Žilinské noviny
	Oravské noviny	Žilinský večerník
	Senecké noviny	
Celoštátne mesačníky	ARCH	Doprava a logistika
	ASB architektúra, stavebníctvo, biznis	Emma
	Auto magazín	Eva
	Auto, motor a šport	Eurobiznis
	Auto žurnál	Euroreport plus

Celoštátne mesačníky	Cestovateľ	Eurostav
	Development	Farmár
	Development news Slovakia	Gastro
	Gold Car	Parlamentný kuriér
	Goodwill	Quark
	Haló auto	Revue priemyslu
	Harmónia	Stavba
	Instore	Stavebné materiály
	Investor	Stratégie
	Kilometer	Systémy logistiky
	Kroky	Transport
	Línia	Trucker
	Motor	Vlna
	Obchod	Zdravie

Národnostná tlač		
Denník	Új Szó	
Týždenníky, dvojtyždenníky a občasníky	Szabad Újság	Info Rusyn
	Vasárnap	Nove žytt'a
	Csallóköz, Zitný ostrov	
Inojazyčná tlač		
Týždenník	The Slovak Spectator	
Česká tlač		
Denníky	Hospodářské noviny	Mladá fronta Dnes
	Lidové noviny	Právo
Týždenníky	Ekonom	Reflex
	Euro	Respekt
		Týden
Mesačníky	ATM armádní technický magazín	Letectví + kosmonautika
	Bankovníctví	
Iná zahraničná tlač		
Internetové vydanie denníkov	Nepszabadság	Der Standard
	Magyar Nemzet	Die Presse
	Gazeta wyborcza	Kurier
	Rzeczpospolita	